

הרב ישעיהו שטיינברג, הרב יונה פודור

גישה חדשה לחיבור לימוד הגמרא

רבות נכתב על עליות מקצוע הגמרא במערכת התורנית הלאומית. הדבר משקף גם את הירidea במחויבות לשמרות מצוות, נשא שאך דלפ' לעיתונות הכללית ו"זיכה" לא מכבר לכטבה בעמוד ראשון ב"הארץ". גם ביטאון "שמעתין" הקדיש הרבה חומר ומחשה לבעה ופתרונה.

כמי שהיה מהראשונים שהתריעו ביציבור על התופעה (ב"הצופה" כ"ד בטבת תשנ"ז במאמר "מצוינות ביישוב ה'ציוניות' - חלום ושירה), אני מבקש בזה לבשר על תחילת תיקון, בדמות כולל עליון להכשרת ר"מים שנפתח השנה בירושלים. (הוא ממוקם בבית המדרש של יב"ע "נתיב מאיר", ללא קשר ישיר לישיבה).

הכול הוא התמסחות הרעיון שנوشח באותו מאמר: "הਪטרון הוא בהקמת כולל/מכון הכשרה יוקרתי, שבמסגרתו ישתלם המועמד למשרת ר"מ בעיון, ובהכרתו להוראה ברמה הגבוהה ביותר".

התפיסה שהנחתה את הקמת הכול, במימון קרן ולפסון, היא שקשה מאוד לשנות את התלמידים (בגלל בעיות מוחותיות ששורstem בركע דתי חלש, מתירנות שנקלות בכל בית דתי לאומי מוצע דרך הטלויזיה וכיו"ב ועוד) אבל ניתן, בكلות יחסית, לשפר את ביצועי המלמדים גם הנסיבות לוקה בהסרה.

קיים, אפוא, תקווה סבירה של תלמידים אינטנסיביים מוקדדים של גמרא בעיון למכהנים, או למתקנים לכהן, כמלמדים תושבע"פ - יקדמו את הרמה. זאת, כיון שר"מים בעלי מטען מחזק במידע ובהבנה יגנוו את החומר, יהפכו אותו ליותר חי ומעניין ויתרמו רבות להעלאת קרן הגמara גם אצל תלמידיהם.

והרי התוכנית של הכול ומאפייניו.

90 אברכים, בחזירים מורים/ר"מים בפועל, לומדים כל יום בשעות 7-17 אחיה"ע סוגיה קלאסית אחת במשך שבוע בעיון מירבי. הלימוד נעשה בחברותות ומלואה בשיעור לימודי נבואה ביותר מר"מי הכול. בשיעור כלל של הגאון הרב משה שפירא שליט"א, מנוט הדרכ' והרב של המוסד, וכן בשיעור כלל של ראש ישיבה/רב אורח המזמנן אחת לשבועיים.

בתחילת השבוע נמסרים מראי מקומות ונקודות להעמקה. בסוף השבוע הלומד נבחן בכתב על החומר. אחת לחודש הוא מגיש עבודה בכתב. כמו כן קיים סבב של אמירות "חברות" על ידי הלומדים. בנוסף ללימוד בשעות בית המדרש, הלומד חייב

לעבור בבית על שני דפים ברמה של "בקיאות" ולהיבחן גם עליהם. גם במקרה זה מתקיים שיעור ו מבחון שבoui בכתב. כל לומד מקבל גבולה במיוחד, כפוף לביצועו מבחינת הנקודות ועמידה במטלות. התוכנית היא לשנתיים, והלומד מתחייב בתמורה למד, לפחות שנתיים, במערכת התורנית הלאומית. רק המצליחים ביותר מתקבלים, לאחר הצלחה במבחני כניסה ועדת קבלה.

למעשה מדובר, להבדיל מהמכינות למורים, בהמשך לימודים ישיבתיים קלאסיים עם דגש חזק על עיון ולמדנות. אעפ"כ לא קיים כרגע שום מוסד התומך בambilגה גבחה, התפתחות למדנית נוטפת לבוגר היישבה הח'יזונית" ה"לבנה" או ה"חסדר". זאת, משום שבישיבות עצמן, בהן ניתן להמשיך בלימוד עיוני פרופר, הambilגה נמנוכות והמערכת אינה מתחממת בחצבת אתגרים הישגיים בתהום. ואיל בכולם החיצוניים, אף במעולים שבהם, הן מבחינת רמת הלומדים והן מבחינת התוכנית והתיגמול וכי"ב - לומדים רק מעטים יוצאים לשמש כרבנים וכדיינים. הרוב המכוב שנוצר הוא אבסורדי - שכן רק מעטים יוצאים לשמש כרבנים וכדיינים. המשיכים כר"מים, וטוב שכך. אולם הקשרתם לוקה בחסר. הן בישיבות הם לא ילמדו הלכות נדה או בשר בחלב, אלא שור שגאה את הפרה וכי"ב. סוגיות אלו נשכח או נשחקו בתודעת הלומדים, אפילו אצל המצוינים שבהם לעיתים. המכוב הזה גרם לעוללה נוטפת. רק סמיכה לרבות ותוואר ממכללה מקנים דירוג שכר הולם לר"ם. זאת, כאשר לא זו ולא זה מהווים עורבה להתקימות העיקר - יכולת למדנית בהבנת סוגיה והוראתה.

בתחום זה אנו מנסים לתורם. חידוד הלומד ואיינטגרו הנוסף בהווית אבי ורבא, בקשיות ר' עקיבא אייגר, בקצתות "עסיסי", או בר' חיים "עמוק", אמורים להציג את "הצבע ללחיכים" של הגمرا. כתוצאה לכך המורה נעשה טופח על מנת להטפיה. הוא שיש ללמד סוגיה תלמודית פרופר ואני מוחפש למצוא חן בעניין הנעור בהוראת תחליפים קלילים או שטחים בדמות של לימודי בקיאות, אמונה, תנ"ך, ירושלמי וכי"ב. (לא שחי"ז המקצועות הנ"ל אינם חשובים, אלא עם הזנתה העיקר גם אלו משוללים לבניין על יסודות מעוררים - המציאות העוגמה בשטח תוכיח). הנסיון הוכח שבמקום שפועל ר"מים למדנים, התוצאות גם בתחום שמירת מצוות היו חיוביות לטוח ארוך, ("נתיב מאיר" בתקופת זהרה, מדרשית "נעט", "יבנה" חיפה וכי"ב יוכלו). אנו שואפים להכרה של משרד החינוך ושל הרבנות הראשית וכבר נעשו צעדים בעניין. ראש הכול ישמו לTAGOBOT ולהצעות קוראי "שמעתין" - ציבור המהנכים והר"מים.